

ชื่อเรื่อง : รูปแบบการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียน
วิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี

ชื่อผู้วิจัย : รุติพงศ์ แสนอุบล

ปีที่วิจัย : ปีการศึกษา 2566-2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อเพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร และจากแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และครูผู้สอน จำนวน 34 คน รวมจำนวน 38 คน ดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และสัมภาษณ์ผู้ทรง คุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียน วิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี ประกอบด้วย การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาในตอนที่ 1 เพื่อนำมาประกอบการร่างรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมจำนวน 7 คน และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน รวมทั้งประเมินรูปแบบด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบตามคู่มือการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น และกิจกรรมภายใต้โครงการสำหรับนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ ตอนที่ 4 นำรูปแบบที่ผ่านการทดลองใช้ไปสู่การปฏิบัติจริง และประเมินผลการดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบรายงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียน วิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางการสร้างระบบนิเวศการ

เรียนรู้ เพื่อเพิ่มสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี พบว่า 1) ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรให้ผู้เรียนควรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ครูและผู้บริหารควรทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการมีบทบาทสนับสนุนและร่วมสะท้อนผลการพัฒนา สร้างความร่วมมืออย่างยั่งยืน 2) ด้านทรัพยากรและสภาพแวดล้อมสนับสนุน ควรจัดสรรและบริหารทรัพยากรให้เพียงพอ สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาทรัพยากรและสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมสร้างประสบการณ์จริง สนับสนุนโอกาสทางการศึกษา 3) ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ควรมีแพลตฟอร์มและระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนรู้หลากหลาย ครูและนักเรียน ใช้เทคโนโลยีเชื่อมโยงการเรียนรู้กับบริบทการทำงานจริง 4) ด้านยุทธศาสตร์และกรอบแนวคิด ควรกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจน จัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ ยกระดับทักษะเดิม Up-Skill สร้างทักษะใหม่ Re-Skill และยึดแนวคิดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 5) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ควรจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเน้น Active Learning ใช้การประเมินผลที่สะท้อนความสามารถในการปฏิบัติงานจริง

2. ผลการสร้างรูปแบบการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี พบว่า รูปแบบที่สร้างขึ้นครั้งนี้ มี 5 องค์ประกอบ 22 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 4 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 2 ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมสนับสนุน 4 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 3 เทคโนโลยีดิจิทัล 5 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 4 ยุทธศาสตร์และกรอบแนวคิด 5 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ตัวชี้วัด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียน วิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการนำรูปแบบการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียน วิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี สู่การปฏิบัติจริง และประเมินผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย

4.1 ผลการนำรูปแบบการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียน วิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี สู่การปฏิบัติจริง พบว่า ความสำเร็จและความพึงพอใจที่มีต่อโครงการสำหรับนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 ผลการประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียน วิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี พบว่า 1) สมรรถนะผู้เรียนด้านความรู้ และด้านหมวดวิชาชีพเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 36.66 หมวดวิชาพื้นฐานประยุกต์เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 25.00 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พบว่า หมวดวิชาชีพเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 38.33 หมวดวิชาพื้นฐานประยุกต์เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 30.00 และ 2) ประเมินสมรรถนะผู้เรียนโดย

ผู้เรียน ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ประเมินสมรรถนะผู้เรียนโดยครูผู้สอน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 5) ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ ที่มีต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้นค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 6) ผู้สำเร็จการศึกษามีงานทำ ศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ระดับ ปวช. ส่วนใหญ่ศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 50.00 ปวส. ส่วนใหญ่มีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 45.95 7) จำนวนผู้เรียนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.01

คำสำคัญ : การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เชิงบูรณาการ / การมีส่วนร่วมของชุมชน / สมรรถนะผู้เรียน